

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1ObdoV/7/2018
Identifikačné číslo spisu: 1004110630
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Anna Marková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1004110630.10

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu 1/ O. Z., nar. X. B. XXXX, bytom M., 2/ RENT LTD, Global Gateway 2214 de la Perle, Providence, Mahé, Seychely, IBC číslo 072 656, zapísaný v obchodnom registri republiky Seychely pod č. 072656, štatutárny orgán - Dávid Menotti, obaja právne zastúpení Advokátskou kanceláriou Zárcecký Zeman, so sídlom Medená 18, Bratislava, proti žalovanému: Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Trnavská cesta 82, Bratislava, IČO: 36 062 235, zastúpenou Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, právne zastúpeného JUDr. Oliverom Korecom, advokátom so sídlom Záhradnícka 9, Bratislava, o zaplatenie 755 106,22 eur s príslušenstvom, o dovolaní žalobcu 1/ a 2/ proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2017 č. k. 4Obo/37/2016, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolania žalobcu 1/ a 2/ o d m i e t a .
- II. Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcom 1/ a 2/.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 16. novembra 2011, č. k. 3Cb/25/2004-680, zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 513 472,24 eur s úrokom z omeškania vo výške 17% zo sumy 513 472,24 eur od 11. apríla 2001 do zaplatenia, žalobcovi 2/ sumu 113 265,93 eur s úrokom z omeškania vo výške 17% od 11. apríla 2001 do zaplatenia a žalobcovi 3/ sumu 128 368,05 eur s úrokom z omeškania vo výške 17% od 11. apríla 2001 do zaplatenia. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že žalobcovi 1/, 2/ a 3/ priznal náhradu trov konania.

2. Na odvolanie žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 12. júna 2012, č. k. 4Obo/112/2011-774, rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Bratislave vo veci samej opätovne rozhodol rozsudkom z 25. novembra 2014, č. k. 3Cb/25/2004-978, tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 49 027,10 eur s 17% úrokom z omeškania ročne od 11. apríla 2001 do zaplatenia a žalobcovi 2/ sumu 225 524,62 eur s 17% úrokom z omeškania ročne od 11. apríla 2001 do zaplatenia. Vo zvyšku súd žalobu zamietol a žiadnej zo strán sporu náhradu trov konania nepriznal.

4. Na odvolanie žalobcov 1/ a 2/, ako aj žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 29. februára 2016, č. k. 4Obo/1/2015-1028, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 28. júna 2016 č. k. 3Cb/25/20004-1052 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 33 073,70 eur spolu so 17% úrokom z omeškania ročne od 11. apríla 2001 až do zaplataenia a žalobcovi 2/ sumu 152 139,05 eur spolu so 17 % úrokom z omeškania ročne od 11. apríla 2001. Vo zvyšku súd žalobu zamietol a žiadnej zo strán sporu náhradu trov konania nepriznal.

6. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že pôvodný žalobca spoločnosť ROGEST, a. s., sa žalobou z 9. mája 2001 domáhal od žalovaného Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., zaplataenia sumy 755 106, 22 eur (22 748 336,-- Sk) s príslušným úrokom z omeškania od 27. marca 2001 do zaplataenia. Uvedené odôvodnil tým, že od spoločnosti NOVA Design, s. r. o., nadobudol na základe kúpnej zmluvy vlastnícke právo k siedmym kusom softwarových systémov IBM AS/400 typ 9402 A 02. Výpočtovú techniku mal žalobca ďalej predať spoločnosti ORESVO INVEST, a. s., Prostějov, Česká republika. Za účelom vykonania prepravy predmetnej výpočtovej techniky uzavrel žalobca so spoločnosťou S + Z, spol. s r. o. ako prenajímateľom zmluvu o nájme dopravného prostriedku zo dňa 1. apríla 2000 spolu s objednávkou vodiča N. A., ako vodiča nákladného automobilu AVIA A21.1 FURGON, ŠPZ BAB 30-11 na trase z Bratislavy do Ostravy v Českej republike s miestom vykládky pre spoločnosť ORESVO INVEST, a. s., Prostějov, Česká republika. Žalobca uzavrel 17. apríla 2000 s Dopravnou poisťovňou, a. s. poisťnú zmluvu č. 520000151 na jednorazové poistenie prepravovaného tovaru v medzinárodnej cestnej preprave. Dňa 19. apríla 2000 o 01:45 hod. došlo na ceste I/62 v smere od Senca na Sládkovičovo k dopravnej nehode medzi osobným motorovým vozidlom značky VW Golf rumunskej ŠPZ BH 06-SPS, ktoré riadil rumunský štátny občan B. Q. a nákladným vozidlom, ktoré prepravovalo poistený tovar značky AVIA A 21.1 FURGON, ŠPZ BAB 30-11, ktoré riadil vodič N. A. V dôsledku bočného stretu nákladné vozidlo zišlo zo svahu a následne sa prevrátilo do rieky, pričom zostalo z dvoch tretín zatopené, vrátane tovaru, ktoré vozidlo prevážalo, čím sa tovar znehodnotil. Žalobca následne oznámil spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., vznik poistnej udalosti a uplatnil si plnenie tzv. „zelenej karty“. Žalovaný v priebehu likvidácie poistnej udalosti po doručení všetkých požadovaných dokladov prešiel k pasivite, nereagoval na žiadosť o poskytnutie primeraného preddavku podľa § 797 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka a listom z 26. marca 2001 oznámil žalobcovi, že poskytnutie plnenia z poistnej udalosti s poukazom na znalecký posudok súdneho znalca Doc. Ing. Jána Dukoša, odmieta. Uvedený znalecký posudok žalobca k dispozícii nedostal.

7. V priebehu konania súd viacerými uzneseniami pripustil zmenu účastníkov na strane žalobcu s tým, že v časti pohľadávky vo výške 113 265, 93 eur s príslušenstvom vstúpil namiesto pôvodného žalobcu O. Z., M. a časti uplatnenej pohľadávky v sume 641 810,29 eur vstúpil do konania na miesto doterajšieho žalobcu spoločnosti RENT LTD, Global Gateway 2214 de la Perle, Providence, Mahé, Seychely, IBC číslo 072 656, zapísaný v obchodnom registri republiky Seychely pod č. 072656. Pôvodný žalobca podaním z 23. februára 2010 vyčíslil uplatnenú škodu v sume 557 660,49 eur ako priamu škodu na prepravovanom tovare a ušlý zisk v sume 266 666,06 eur. Z dôvodu odmietnutia plnenia zo strany Slovenskej poisťovne, a. s., si uplatnil aj 17,6% úrok z omeškania.

8. Podľa názoru súdu prvej inštancie došlo k vzniku poistnej udalosti, na ktorú sa vzťahovalo poistenie zo „zelenej karty“, preto na zistený skutkový stav aplikoval príslušné ustanovenia vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 423/1991 Zb., ktorou sa ustanovuje rozsah a podmienky zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Za účelom posúdenia nároku na náhradu škody ako aj ušlého zisku bolo vykonané dokazovanie, pričom súd prvej inštancie si osvojil závery znaleckého posudku č. 070/06/10/2007 VÚSO určujúceho všeobecnú cenu poškodeného tovaru, ako aj znaleckého posudku č. 1/2012 vypracovaného znaleckou organizáciou PRODIT, s. r. o., v ktorom bola vyčíslená výška ušlého zisku. Súd prvej inštancie zároveň posúdil žalovaným vznesenú námietku premlčania a konštatoval, že zmeny žaloby týkajúce sa nároku na zaplataenie ušlého zisku, ktoré

v konaní uplatnil pôvodný žalobca, ako aj žalobcovia 1/ a 2/ po uplynutí premlčacej doby dňa 20. apríla 2003, sú vo výške prevyšujúcej pôvodne žalobou uplatnenú sumu premlčané. Celkovú náhradu škody vyčíslil vo výške 185 212,75 eur, pričom na základe vzájomného pomeru pohľadávok žalobcov 1:5,6 priznal žalobcovi 1/ náhradu škody vo výške 33 073,70 eur a žalobcovi 2/ vo výške 152 139,05 eur.

9. Na odvolanie žalobcu 2/ a žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 29. novembra 2017, č. k. 4Obo/37/2016, v prvom výroku rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. júna 2016, č. k. 3Cb/25/2004-1052 ako vecne správny potvrdil podľa § 387 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“). Ďalšími výrokmi rozhodol, že žalobca 1/ má právo na náhradu trov odvolacieho konania a zároveň žalobca 2/ a žalovaný nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania.

10. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súdu prvej inštancie bolo dňa 11. júla 2016 doručené aj podanie žalobcu 1/ označené ako odvolanie. Z obsahu tohto podania bolo zistené, že ide o totožné podanie, aké podal žalobca 1/ ako odvolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. novembra 2014, č. k. 3Cb/25/2004-978. V samotnom podaní je uvedené, že smeruje proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. novembra 2014 a podanie je datované na 1. decembra 2014. Z uvedeného je teda zrejmé, že nejde o odvolanie smerujúce proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. júna 2016, č. k. 3Cb/25/2004-1052, ale iba o opätovné doručenie odvolania smerujúceho proti skoršiemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej, ktoré bolo následne odvolacím súdom zrušené a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie vo veci. S poukazom na uvedené sa odvolací súd zaoberal len odvolacími námietkami žalobcu 2/ a žalovaného.

11. Odvolací súd sa so závermi súdu prvej inštancie, ako aj s dôvodmi v nich uvedenými, stotožnil v celom rozsahu a na zdôraznenie ich správnosti (§ 387 ods. 2 CSP), reagujúc na odvolacie námietky žalobcu 2/ a žalovaného, uviedol nasledovné.

12. Žalobca 2/ vo svojom odvolaní poukázal na skutočnosť, že medzi spoločnosťou ROGEST, a. s. a Dopravnou poisťovňou, a. s. prišlo k uzavretiu poisťovnej zmluvy na poistenie majetku podľa ust. § 806 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom predmetom poistenia bol prepravovaný tovar pozostávajúci z počítačových systémov, v dôsledku poškodenia ktorých sa žalobcovia domáhajú náhrady škody. V odvolaní namietal, že žalovaný mal povinnosť plniť nie len na základe zákonného poistenia tzv. zelenej karty, ale aj na základe tejto poisťovnej zmluvy. Odvolací súd k týmto tvrdeniam žalobcu 2/ uviedol, že je potrebné rozlišovať medzi právom na poistné plnenie z uzavretej poisťovnej zmluvy podľa § 806 a nasl. Občianskeho zákonníka a právom na nahradenie poškodeným uplatnenej náhrady škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahuje zákonné poistenie podľa vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 423/1991 Zb., ktorou sa ustanovuje rozsah a podmienky zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „vyhláška č. 423/1991 Zb.“). Predmetom tohto súdneho konania je pôvodným žalobcom uplatnené právo na plnenie z tzv. zelenej karty práve na základe vyhlášky č. 423/1991 Zb., žalobcovi pritom nič nebránilo, aby v prípade vzniku poisťovnej udalosti predpokladanej poisťovnou zmluvou uzavretej na poistenie majetku, ktorú uzatvoril s Dopravnou poisťovňou, a. s., si u tejto uplatnil právo na poistné plnenie. Žalovaný však nemôže byť zviazaný z právneho úkonu (poisťovnej zmluvy) iných subjektov, konkrétne pôvodného žalobcu ROGEST, a. s. a Dopravnej poisťovne, a. s., preto je uvedené tvrdenie žalobcu 2/ o povinnosti plnenia žalovaného z uzavretej poisťovnej zmluvy na prepravovaný tovar neopodstatnené. Žalobca 2/ poukázal aj na ustanovenie § 813 OZ. Uvedené ustanovenie sa uplatňuje v prípade, keď poisťovná udalosť bola spôsobená treťou osobou. Upravuje situáciu, kedy môže dôjsť ku kumulácii plnenia osoby, ktorá spôsobila škodu na poistenom majetku titulom náhrady škody a plnenia poisťiteľa z poisťovnej udalosti titulom vzniku poisťovnej udalosti predpokladanej poisťovnou zmluvou. Základným predpokladom upraveným v hypotéze tohto ustanovenia je poskytnutie poistného plnenia zo strany poisťiteľa. V prejednávanej príhode je však zrejmé, že uvedené ustanovenie by sa ani nemohlo na danú situáciu aplikovať, keďže sa týka poistenia majetku podľa ust. § 806 a nasl. Občianskeho zákonníka a nie práva na nahradenie poškodeným uplatnenej náhrady škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahuje zákonné poistenie podľa vyhlášky č. 423/1991 Zb., ktoré je predmetom tohto súdneho konania.

13. K námietkam žalobcu 2/ vo vzťahu k znaleckému posudku č. 070/6/10/2007 VÚSO, na základe ktorého bola určená všeobecná cena serverov IBM AS/400 a siedmych kusov software OS QWERTY na sumu 7 883,-- eur odvolací súd uviedol, že konajúci súd mal možnosť namiesto posudku znalca použiť potvrdenie alebo odborné vyjadrenie príslušného orgánu, o správnosti ktorých nemá súd pochybnosti. Aj súdny znalec Ing. V. Antoška vo svojom znaleckom posudku č. 045/2010 potvrdil, že znalecký posudok č. 070/06/10/2007 je možné považovať za odborné vypracovaný posudok. Mal za to, že súd prvej inštancie dostatočne zdôvodnil, z akých dôvodov sa priklonil k záverom práve tohto znaleckého posudku.

14. Vo vzťahu k namietanému nesprávne právnemu posúdeniu premlčania práva na ušlý zisk odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie správne aplikoval na zistený skutkový stav ustanovenia § 104 a § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka a správne určil, že podanie pôvodného žalobcu z 9. mája 2006, ktorým upravil pôvodný žalobca výšku ušlého zisku zo 177 329,75 eur (uplatnených žalobou z 9. mája 2001) na 266 666,06 eur, ako aj ďalšie nasledujúce zmeny žaloby sú v sume prevyšujúcej pôvodne uplatnenú sumu 177 329,75 eur premlčané. Žalobca 2/ len strohým konštatovaním o včasnosti uplatnenia nároku na zaplatenie ušlého zisku žiadnym odôvodneným spôsobom nespochybnil záver súdu o jeho premlčaní vo výške presahujúcej sumu 177 329,75 eur.

15. Pri posudzovaní dôvodnosti námietky žalovaného, že v konaní nebol preukázaný právny základ žalobcom uplatneného nároku, nakoľko počas celého konania nebola predložená žalovanému zelená karta vzťahujúca sa na motorové vozidlo VW Golf s evidenčným číslom BH 54-38, odvolací súd poukazuje na vykonané dokazovanie, a to záznam o dopravnej nehode z 19. apríla 2000 a potvrdenia č. p. ORP 165/2000 z 26. apríla 2000 vystaveného Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Senci, z ktorého vyplýva, že účastníkmi dopravnej nehody 19. apríla 2000 boli motorové vozidlá VW Golf rumunskej značky BH 06-SPS, vodičom ktorého bol B. Q. a AVIA ŠPZ BAB30-11, vodičom ktorého bol N. A., mal jednoznačne preukázaný skutkový záver, že účastníkom dopravnej nehody bolo motorové vozidlo VW Golf, s evidenčným číslom BH 06-SPS, na ktoré sa vzťahuje aj zelená karta č. No-RO-11/L 6037692 predložená žalovanému ešte pôvodným žalobcom. V nadväznosti na uvedené považoval námietku žalovaného za nedôvodnú.

16. V súvislosti s odvolacím dôvodom žalovaného, že súd prvej inštancie nerozhodol o jeho námietke zaujatosti vznesenej voči znalcovi ustanovenému uznesením Krajského súdu v Bratislave z 23. 11. 2012 č. k. 3Cb/25/2004-797 - spoločnosti PRODIT, spol. s r. o., odvolací súd uviedol, že uvedené procesné pochybenie súdu prvej inštancie nedosahuje takú intenzitu, za ktorej naplnenia je možné považovať takýto postup súdu za postup porušujúci právo odvolateľa na spravodlivý proces. Malo by ísť teda o taký procesný postup súdu, v dôsledku ktorého sa celé konanie nejaví ako spravodlivé. V kontexte celého konania nie je možné uvedené pochybenie súdu prvej inštancie považovať za postup naplňajúci odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Uvedený záver podporuje aj skutočnosť, že jediným dôvodom vznesenia námietky zaujatosti voči súdom ustanovenému znalcovi zo strany žalovaného je záväzkový vzťah medzi znalcom - spoločnosťou PRODIT, spol. s r. o. ako poisteným a poisťiteľom Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., ktorý v predmetnom konaní za žalovaného od 1. januára 2002 koná. Predmetom tohto záväzkového vzťahu je poistenie zodpovednosti za škodu, pričom vykonávanie poisťovacej činnosti (aj v rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu) je základným predmetom činnosti poisťovne. Uzavretie štandardnej poisťovnej zmluvy medzi ustanoveným znalcom a poisťovňou, ktorá v konaní zastupuje účastníka, nemožno považovať bez ďalšieho za dôvod vylúčenia znalca pre jeho pomer k sporu, stranám alebo ich zástupcom v zmysle § 59 CSP (predtým § 17 OSP).

17. K námietke žalovaného týkajúcej sa nesprávneho rozhodnutiu súdu o uplatnenom nároku na ušlý zisk s poukazaním na neplatnosť kúpnej zmluvy, uzavretej 14. marca 2000 medzi spoločnosťou ROGEST, a. s. ako predávajúcim a spoločnosťou ORESVO INVEST, a. s. ako kupujúcim z dôvodu, že v čase podpisu zmluvy nebol predávajúcim vlastníkom predmetu kúpy. Odvolací súd k predmetnej námietke žalovaného uvádza, že v ten istý deň 14. marca 2000 uzavrela spoločnosť NOVA Design, s. r. o., ako predávajúci a spoločnosť ROGEST, a. s. ako kupujúci, kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bola kúpa siedmych kusov počítačov IBM AS/400 a siedmych kusov software OS QWERTY, pričom podľa

článku V. predmetnej zmluvy (zmenený dodatkom č. 1) nadobúda kupujúci vlastnícke právo k predmetu zmluvy dňom úhrady dohodnutej ceny. Prípadné nezaplatenie kúpnej ceny za predmetné počítačové systémy spoločnosti NOVA Design, s. r. o., nezakladá neplatnosť nadväzujúcej kúpnej zmluvy zo dňa 14. marca 2000 uzavretej medzi spoločnosťou ROGEST, a. s. ako predávajúcim a ORESVO INVEST, a. s. ako kupujúcim tak, ako dôvodí žalovaný. Potrebné je rozlišovanie medzi dvomi fázami zmluvného prevodu vlastníckeho práva, obligačnou a translačnou. Kúpna zmluva má pritom účinky obligačné, kedy sa predávajúci zaväzuje, že kupujúcemu predmet kúpnej zmluvy obstará, resp. predá. Nie je pritom nevyhnutnou podmienkou, aby bol v čase uzavretia kúpnej zmluvy predávajúci aj vlastníkom predmetu kúpy. Kúpnu zmluvu, pri ktorej predávajúci nie je vlastníkom predmetu kúpy v dobe jej uzavretia, treba považovať za platnú, pokiaľ predávajúci dodatočne vlastnícke právo nadobudne. V nadväznosti na uvedené odvolací súd námietku neplatnosti kúpnej zmluvy považoval za neopodstatnenú, stotožňujúc sa s právnym záverom súdu prvej inštancie ohľadom priznania žalobcovho nároku na ušlý zisk.

18. K odvolacej námietke žalovaného týkajúcej sa výšky priznaného ušlého zisku odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie vychádzal zo záverov a vyčíslenia ušlého zisku obsiahnutom v znaleckom posudku č. 1/2012 vypracovanom znaleckou organizáciou PRODIT, s. r. o. Ušlý zisk je ujma, spočívajúca v tom, že u poškodeného nepríde v dôsledku škodovej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, aj keď sa tak dalo očakávať s ohľadom na pravidelný chod vecí a prejavuje sa stratou očakávaného prínosu, nie zmenšením majetku. S poukázaním na zásadu zmluvnej autonómie uplatňujúcej sa v obchodnoprávných vzťahoch aj pri určovaní kúpnej ceny a platnosť kúpnej zmluvy týkajúcej sa predaja zničených vecí, odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o priznanej výške ušlého zisku.

19. Odvolací súd s poukazom na uvedené vyhodnotil odvolacie dôvody žalobcu 2/ a žalovaného ako nedôvodné a napadnutý rozsudok, stotožňujúc sa s jeho správnosťou, v zmysle § 387 CSP potvrdil ako vecne správny. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol úspešný žalobca 1/, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

20. Rozsudok odvolacieho súdu napadol žalobca 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolaním v rozsahu, v ktorom odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby (III. výrok) z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP) a z dôvodu, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 421 ods. 1 CSP). Navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „dovolací súd“) napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v tejto časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

21. Prípustnosť dovolania žalobcu 1/ vyvodzuje výlučne z ust. § 420 písm. f/ CSP tým, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keďže odvolací súd neposúdil odvolanie žalobcu 1/. Žalobca 1/ sa v podanom dovolaní nestotožnil s názorom odvolacieho súdu, ktorý podanie žalobcu 1/ (odvolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. júna 2016, č. k. 3Cb/25/2004-1052) vyhodnotil ako opätovné doručenie odvolania smerujúceho proti skoršiemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej (proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. novembra 2014, č. k. 3Cb/25/2004-978). V tejto súvislosti žaloba 1/ uviedol, že pri vyhotovení odvolania došlo k chybe v písaní, a z obsahu odvolania je zrejmé, že môže smerovať aj proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie (rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. júna 2016, č. k. 3Cb/25/2004-1052), nakoľko odôvodnenie nového rozhodnutia súdu prvej inštancie a pôvodného rozhodnutia (rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25. novembra 2014, č. k. 3Cb/25/2004-978) je takmer totožné. Podľa dovolateľa tým, že sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia (bod 16) zaoberal podaným odvolaním žalobcu 1/ potvrdil tým, že si bol vedomý toho, že žalobca 1/ chcel podať odvolanie proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie, a že jeho podanie obsahuje chyby v písaní. Zároveň poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie doručil podanie žalobcu 1/ na vyjadrenie ostatným stranám v rámci odvolacieho konania proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie, a teda mal za to, že súd prvej inštancie nepovažoval podanie žalobcu 1/ za predloženie rovnopisu pôvodného odvolania. Žalobca

1/vyslovil názor, že odvolací súd mal postupovať v súlade s ust. 373 ods. 1 CSP, a teda vyzvať žalobcu 1/ na odstránenie väd podania a poučiť o následkoch nedoplnenia podania pod sankciou jeho odmietnutia podľa § 386 CSP.

22. Žalobca 2/ prípustnosť dovolania vyvodzuje výlučne z ust. § 421 ods. 1 ods. b/ CSP tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

23. V dovolaní namietajúc nesprávne právne posúdenie veci, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania výlučne podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, žalobca 2/ skutkovo vymedzil spor a uviedol, že predmetom konania bola náhrada škody ako celku, ktorá pozostávala zo skutočnej škody a z ušlého zisku. Výška ušlého zisku závisela od výšky skutočnej škody, nakoľko ušlý zisk predstavoval rozdiel medzi hodnotou, ktorú poškodený mohol získať predajom poškodenej veci (ak by nedošlo k jej poškodeniu/zničeniu) a hodnotou poškodenej/zničenej veci pred poškodením/zničením (skutočnou škodou), t. j. celková škoda vždy predstavovala tú istú sumu, a to hodnotu, ktorú poškodený mohol získať predajom poškodenej/zničenej veci, ak by nedošlo k jej poškodeniu/zničeniu. Žalobca 2/ vyjadril názor, že v posudzovanom prípade si uplatňoval celkovú výšku škody, avšak odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie posudzovali túto škodu ako dva samostatné nároky, a to nárok na náhradu skutočnej škody a nárok na náhradu ušlého zisku, pričom dospeli k záveru, že skutočná škoda je nižšia, než ju odhadol žalobca, a teda, že ušlý zisk je vyšší, než ho odhadol žalobca. Podľa žalobcu 2/ tým, že súdy posudzovali uplatnenú škodu ako dva samostatné nároky, dospeli k nesprávnemu právnemu záveru, že ušlý zisk nad rámec žalobcami odhadovaného ušlého zisku nebol predmetom konania od začiatku, a preto sa medzitým premlčal.

24. Vychádzajúc z obsahu dovolania, právnou otázkou, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, je otázka nasledovná:

„ Ak žalobca uplatní náhradu škody, ktorá pozostáva zo skutočnej škody (hodnoty poškodeného tovaru pred poškodením) a ušlého zisku (ktorý mohol dosiahnuť predajom tovaru, ak by nedošlo k poškodeniu) pričom

výška ušlého zisku závisí od výšky skutočnej škody, nakoľko ušlý zisk predstavuje rozdiel medzi hodnotou, ktorá sa mohla získať ďalším predajom tovaru (ak by nedošlo k jeho poškodeniu), a skutočnou škodou (t .j. hodnotou tovaru pred poškodením),

a teda celková výška škody je vždy konštantná, pričom táto celková výška škody predstavuje súčet skutočnej škody a ušlého zisku s tým, že ak by bola skutočná škoda nižšia (než sa napr. odhaduje), o tento rozdiel by došlo k zvýšeniu ušlého zisku, a naopak,

ide o prekročenie, resp. neprípustné prekročenie návrhu žalobcu, ak súd prizná celkovú škodu tak, ako ju požaduje žalobca, hoci súd dospeje k záveru, že výška skutočnej škody je nižšia (vyššia), než ju odhadol (určil) žalobca, a teda výška ušlého zisku je vyššia (nižšia), než ju odhadol (určil) žalobca? A to najmä z dôvodu, že posúdenie, či niektorá časť škody predstavuje skutočnú škodu alebo ušlý zisk, predstavuje otázku právnú a súd nie je v otázkach právnych viazaný posúdením uskutočneným žalobcom, resp. ide o situáciu, kedy súd nie je viazaný žalobným návrhom, keďže ide o spôsob usporiadania vyplývajúci z právnych predpisov.“

25. K podanému dovolaniu sa písomne vyjadril žalovaný tak, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne a právne správne, na základe čoho navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu 1/ a 2/ ako nedôvodné zamietol a žalovanému priznal náhradu trov dovolacieho konania.

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podali žalobcovia 1/ a 2/ včas, zastúpení v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

27. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie

odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti.

28. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane vyjadril záver, aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne, a v záujme právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd vo veci konať a rozhodnúť o veci samej, čo platí pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázky posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

29. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

30. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

31. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho v súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ods. 2, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

32. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP upravuje, kedy je prípustné dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. Dovolanie prípustné podľa tohto ustanovenia možno zdôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 432 ods. 1 CSP) a dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia veci súdom.

33. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

34. Žalobca 1/ prípustnosť dovolania vyvodzuje z ust. § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces najmä tým, že sudy nižšej inštancie postupovali v rozpore s ust. 373 ods. 1 CSP.

35. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR.

36. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučné zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo.

37. Žalobca 1/ podstatnú časť argumentácie, ktorou odôvodnil zásah do svojho práva na spravodlivý súdny proces, venoval tomu, že súdy nepostupovali v zmysle § 373 ods. 1 CSP, keďže odvolací súd vôbec neposúdil podanie žalobcu 1/ označeného ako odvolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. novembra 2014, sp. zn. 3Cb/25/2004.

38. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, a II. ÚS 251/03).

39. Do práva na spravodlivý proces nepatrí ani právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva procesnej strany, ak si neosvojí ním navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, IV. ÚS 251/03, II. ÚS 3/97).

40. Podľa uplatnených dovolacích dôvodov, k zásahu do práva na spravodlivý súdny proces malo dôjsť tým, že odvolací súd žalobcu 1/ nevyzval podľa § 373 ods. 1 CSP (keďže súd prvej inštancie nepostupoval podľa § 373 ods. 1 CSP) na odstránenie väd podania a následne podanie žalobcu 1/ doručené súdu prvej inštancie dňa 11. júla 2016 považoval odvolací súd za opätovné doručenie odvolania smerujúceho proti skoršiemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej, ktoré bolo odvolacím súdom zrušené a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie vo veci. Náležitosti odvolania upravuje § 363 CSP. Napriek tomu, že civilné sporové konanie je ovládané princípom neformálnosti Civilný sporový poriadok určuje záväzne formu podania (§ 125 CSP), ako aj všeobecné obsahové náležitosti každého podania (§ 127 CSP) a prípadné osobitné obsahové náležitosti konkrétneho podania. Inak to nie je ani v prípade odvolania, pre ktoré toto ustanovenie potvrdzuje povinnosť dodržať všeobecné náležitosti a zároveň predpisuje náležitosti osobitné. (Civilný sporový poriadok, Komentár, C. H. Beck, Praha, 2016, str. 1232 až 1233).

41. S prihliadnutím na obsah oboch podaní žalobcu 1/ označených ako odvolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. novembra 2014, sp. zn. 3Cb/25/2004 datované 1. decembra 2014 (č. l. 989 a č. l. 1061) dovolací súd sa stotožňuje s názorom dovolacieho súdu, že ide rovnaké podanie, ktoré žalobca 1/ podal proti rozsudku Krajského súdu Bratislava z 25. novembra 2014, sp. zn. 3Cb/25/2004-978. Obsahujú identické odvolacie námietky, smerujúce proti totožnému rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Z argumentácie obsiahnutej v odvolaní je zrejmé, že v oboch prípadoch je predmetom preskúmania rozhodnutie súdu prvej inštancie z 25. novembra 2014, sp. zn. 3Cb/25/2004-978. Dovolací súd pripomína, že odvolací súd sa podaním žalobcu 1/ datovaným 1. decembra 2014 už zaoberal, neignoroval ho, predmetnú vec preskúmal a vo veci rozhodol (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. februára 2016, č. k. 4Obo/1/2015-1028). K tomu treba dodať, že pri posudzovaní procesného úkonu podľa jeho obsahu súd nemôže určitému úkonu dávať iný význam než účastníkom sledovaný zmysel; nemôže si „domýšľať“, obsah úkonu alebo urobiť závery, ktoré z neho v skutočnosti nevyplývajú.

42. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že vyššie uvedené námietky žalobcu

1/ nezakladajú prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP, pretože dovolateľ nepreukázal, že by odvolací súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi 1/ ako strane sporu, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým bolo došlo k porušeniu práva žalobcu 1/ na spravodlivý proces. Keďže vada zmätočnosti v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP nie je daná, dovolací súd dovolanie žalobcu 1/ odmietol ako procesne neprípustné podľa ust. § 447 písm. c/ CSP.

43. Žalobca 2/ vyvodzoval prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby ju ako najvyššia súdna autorita vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom. (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí).

44. Právnu otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa rozumie tak otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení (k tomu viď aj 3Cdo/158/2017).

45. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre vydanie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani otázky, ktoré vôbec neboli predmetom posudzovania zo strany odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. jeho právnymi závermi (k tomu viď napr. 3Obodo/28/2018 a 3Obdo/64/2018).

46. Argumentácia žalobcu 2/ obsiahnutá v jeho dovolaní nie je zameraná na riešenie právnych otázok, ako to predpokladá ustanovenie § 421 ods. 1 CSP. Dovolateľ namieta akési pochybenie súdu prvej inštancie, súvisiace s tým, či ide o prekročenie, resp. neprípustné prekročenie návrhu žalobcu, ak súd prizná celkovú škodu tak, ako ju požaduje žalobca, ak súd dospeje k záveru, že výška skutočnej škody je nižšia (vyššia) ako ju odhadol žalobca a výška ušlého zisku je vyššia (nižšia) ako ju odhadol žalobca, a to všetko za predpokladu, že výška ušlého zisku závisí od výšky skutočnej škody, a teda celková výška je vždy konštantná. "Dovolaciemu súdu nie je celkom zrejmé, čo tým dovolateľ vlastne myslel. Predmetom konania a teda aj posudzovania súdov prvej inštancie a odvolacieho súdu bola náhrada skutočnej škody a ušlého zisku, ktoré predstavujú dva samostatné nároky z rôznych právnych titulov, aj keď vznikli v dôsledku jednej udalosti. Tieto dva nároky nie je možné navzájom zamieňať, ako to robí dovolateľ. Súd oboch inštancií postupovali vecne správne, keď opodstatnenosť, včasnosť a výšku skutočnej škody a ušlého zisku posudzovali samostatne. Dovolací súd poznamenáva, že v súlade s autonómiou súkromnoprávných vzťahov súdy neposkytujú ochranu právnemu vzťahu ani nároku na plnenie, ochranu ktorého žalobcovia 1/ a 2/ nežiadali. Súd sa teda v sporovom konaní vecne nezoberá iným právom a iným plnením (čo do druhu a výšky), než tým, ktoré je uplatnené v žalobe a jej petite. Posudzovanie žalobcov 1/ a 2/ v dovolaní nastolenej právnej otázky tak v riešenej veci nemôže priniesť zmenu záverov konajúcich súdov a jej riešenie nemôže dovolateľom priniesť pozitívny výsledok v spore a ich právne postavenie sa nezmení.

47. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu 2/ podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nie je daná, preto dovolanie podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP odmietol.

48. Z vyššie uvedených dôvodov potom dovolací súd dovolanie žalobcov 1/ a 2/ odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP, ako aj ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

49. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

50. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 5:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.